

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 42.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915690091936/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

dybe Stemme: »Jeg er ej lærd. Om Dogmer tør jeg ikke disputere. Og det er mig forbudt. Men min Erfaring tør jeg sige. Og den er denne: Jo renere Du er i Dine Tanker – jo ædlere Du ønsker – jo mildere Du ser – des mere ren og mild og skøn og sagte og underfuld vemodig vorder den Sødme Dig, der som Guds Minde opstiger her fra Salighedens Hav og slaar ned som en Taaredug i dine Øjne og som et Lyssnil om din Mund. Men stirrer Du med daarlig Attraa mod Salighedens Dyb, da slaar din egen Synd tilbage mod Dig, og Du miskender Gud. Det Øje, hvormed Du ser paa Gud, det er det samme, hvormed Gud ser paa Digs. Jeg svarede og voldte, tror jeg, ham Glæde ved mit Svar: »En ensom og ædel Mand's Erfaring er en Skat som Perlen i Ageren. Alverdens Rigdom vejer den ikke op«. Men medens jeg erkendte Dybden og Inderligheden i religiøs Erfaring, der talte af hans Mund, opsteg en filosofisk Tvivl, som jeg fordulgte for ham, i mit Sind: Dersom Mester Eckhart har Ret, og dette allestedsnærværende og næsten almægtige Væsen altid svæver i uvilkaarlig Reaktion imod vor Viljes Stræben, saaledes at det sender Sjælens Tone forstærket ved Genlyd tilbage i sig selv, da er det vel Betingelsen for vor Væren, den Grænse for Tanken og den Modstand for Viljen, der stadig frister Sjælen til at hige og stræbe frem ud over sig selv; men Sjælen sejrer da ved egen Kraft i Kamp mod det evige Paradoks«. Saaledes knyttede jeg kærterske og panteistiske Tanker til Mester Eckharts enfoldige Betragtninger; men jeg var tavs og bød min Tankes Flugt, der søgte ud ad Talens frie Linie, forløbe som en Cirkel i sig selv.

Men da jeg vilde byde ham Farvel, sagde den fromme Mester: »Bi dog lidt. Vort Maaltid er for Haandens. Med disse Ord nedhejsede han en Spand i Søens Brand og drog den op, til Randen fuld af brusende Ætervin, hvis Bobler brast og klang, idet de brast. Dernæst udstrakte han sin højre Haand, og se, et Brødfrugttræ – forunderligt! jeg havde ej set det før – hang over hans Hoved ned fra Klippens Skraaning, som om det voksede nedad, og forlængede med sine Grene Hulens Loft. Han plukkede nogle af de langagtige Frugter, i Form og Størrelse næsten som Hvedebrød, og derpaa slog han med Staven paa den Sten, hvorpaa han stod. Men Stenen havde Stemme, og stærkere end fra de tonende Flintesten, man stundom finder, udsprang dens Klokketklang i Hulen som et Væld.

Da Klungen havde fuldendt sit Løb og spredt sig i Luften som et kugleformigt Vandspring, hvis Stykke tager af mod Yderfladen, og da den samme Klang som sagte Genlyd var vendt tilbage imod sit Udspringsted, da drog den med sig en Skare af Eneboere, der ærbødig hilste Mesteren og venlig mig. Da sagde Mester Eckhart: »Fordi vi dagligen erfare Brødets og Vinens Kraft – af den Grund tro vi, at vi i Brødet nyde det samme hellige Legeme, hvori vi tro og føle, at vi med alle fromme ere indlemmede. – Og i Vinen nyde vi det samme hellige Blod, der udspring af Lansesaaret og rislede ind i alle aabne Hjerter, nu ogsaa risler rødt ind i vore Aarer og forener os med hverandre og med den Korsfæstede til een«. Saaledes taledes han værdig og ydmyg i det samme Nu og sad som Prior mellem lige Brødre. I tvende Dage havde jeg intet nydt, i tvende Dage, der tyktes mig hver lang som et Jordeliv. Med Vellyst nød jeg derfor det søde Brød og maatte sande Mester Eckharts Ord, thi dets livsalige Næring gennemtrængte kraftig og duftende mit hele Legem. Men da jeg fornemte, at mer med jordisk Hunger end aandelig Længsel søgte min Læbe og Tunge den hvide Manna, voved jeg ej at kysse Vinens Rose, men nøjedes med at aande dens Duft. Tilmed betænkte jeg, at jeg befandt mig paa den katolske Kirkes Grund. Her maa en Lægmand ikke røre Kalken.

»Far vel!« lød atter mit Ord. Da fulgte Mesteren mig ud og foreholot mig alvorlig de samme Leveregler, der havde gjort hans eget Væsen saa skønt. Og ved Hukommelseskunst ranebandt ordret jeg de gyldne Ord. Thi her er endog Kendeordet vigtigt. Tre Ord vare de:

»Min Søn. Vær taalmodig imod Dig selv og Gud. Stræb ej efter den største Fromhed, men den reneste. Vær afholdende endogsaa i at bede«.

Saaledes skiltes jeg fra denne kære Herre. Jeg vandred atter; men medens mit Øje syntes at skue fremad, stirrede det dog erindrende tilbage, og det var mig, som om mit Legeme vandred, men Sjælen endnu sad ved Eckharts Fødder. »Og dog er et Svælg imellem ham og mig, et Svælg, som vel kan overspringes, men atter aabner sig, saa snart vi skilles. Som en Finsmager suger jeg Kraften af hans gyldne Ord, idet jeg puster hans Tro som Avner bort, men gemmer hans Erfarings Hvedekorn. Den Hellighed og Renhed, som han